

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060205

DOM
2014-06-19
Stockholm

Mål nr
M 1748-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, slutliga beslut 2014-01-29 i mål nr M 2609-13, se bilaga A

KLAGANDE

Miljönämnden i Landskrona kommun
Stadshuset
261 80 Landskrona

MOTPART

I Hamnkrog Handelsbolag, 969755-5770

SAKEN

Avvisning av ansökan om utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen fastställer mark- och miljödomstolens beslut att avvisa ansökan om utdömmande av vite.

Dok.Id 1146892

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljönämnden i Landskrona kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och besluta om utdömande av vite i enlighet med miljönämndens ansökan.

Miljönämnden har anfört bl.a. följande. Mark- och miljödomstolens domskäl kan inte tolkas på annat sätt än att domstolen anser att ett föreläggande vid vite inte är möjligt att delegera då det skulle falla in under 6 kap. 34 § 3 kommunallagen (1991:900), dvs. att ett vitesföreläggande till ett belopp om 5 000 kr mot en restaurangägare är att anses vara ett ärende av principiell beskaffenhet eller större vikt. Miljönämnden har en begränsning av delegationsrätten i fråga om att meddela förelägganden vid vite om vitesbeloppet överstiger 50 000 kr. Nämnden har därmed indirekt bedömt att viten över detta belopp är ärenden av större vikt. Nämndens bedömning är att det aktuella fallet inte är ett ärende av större vikt och att det därmed får delegeras.

Frågan är sedan om det behövs särskild delegation för ansökan om utdömande av vite. Enligt viteslagen får ansökan göras av den myndighet som utfärdat vitesföreläggandet. Föreläggandet har utfärdats av miljöchefen som på delegation företräder miljönämnden som myndighet. Detta borde innebära att miljöchefen också är myndigheten som får göra ansökan. Det bör då inte krävas särskild delegation för ansökan om vite utan sådan delegation får anses omfattas av delegationen att förelägga om vite. Att meddela vitesföreläggande har en direkt rättslig verkan mot den som beslutet riktar sig mot. Ansökan om utdömande av vite har i sig ingen rättsverkan mot verksamhetsutövaren utan rättsverkan uppkommer först vid ett eventuellt beslut av mark- och miljödomstolen att döma ut vitet.

I Hamnkrog Handelsbolag har beretts tillfälle att yttra sig men inte hörts av.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om miljöchefen i Landskrona kommun har varit behörig att ansöka om utdömmande av vite hos mark- och miljödomstolen.

Enligt 6 kap. 33 § första stycket kommunallagen får en nämnd uppdra åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos kommunen eller landstinget att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden, dock inte i de fall som avses i 34 §. Av 6 kap. 34 § 3 kommunallagen framgår att beslutanderätten inte får delegeras i ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Enligt Mark- och miljööverdomstolen innebär kommunallagens bestämmelser att det inte råder något generellt förbud mot delegation utan att delegation kan ske i ärenden som är av mer rutinartad beskaffenhet.

I förevarande mål är grunden för ansökan att det vid inspektion hos I Hamnkrog Handelsbolag konstaterades att dörren till köksavdelningen hölls öppen, vilket bröt mot punkt 1 i miljönämndens föreläggande. Ärendet får enligt Mark- och miljööverdomstolen anses vara av rutinartad beskaffenhet och det har därmed inte förelegat något hinder enligt kommunallagen mot att ansökan om utdömmande av vite delegerades.

Enligt gällande delegationsordning för miljönämnden i Landskrona kommun, § 93, från den 7 december 2006 uppdrar miljönämnden åt miljöchefen att på nämndens vägnar, när miljönämnden enligt tillämplig lagstiftning är behörig därtill, att fatta beslut i vissa angivna grupper av ärenden med de undantag som följer enligt kommunallagen. Enligt punkt 3 b i delegationsordningen delegeras ärenden rörande att meddela föreläggande vid vite upp till ett maximalt belopp om 50 000 kr. Det framgår inte av delegationsordningen att delegation ges i ärenden som gäller att ansöka om utdömmande av vite hos mark- och miljödomstol.

Miljönämnden har i målet anfört att ansökan om utdömning av vite får anses omfattas av delegationen för vitesförelägganden. Enligt Mark- och miljööverdomstolens mening är vitesförelägganden och ansökan om utdömning av vite åtgärder av olika slag vilka således måste prövas var för sig av en miljönämnd. Eftersom det i delegationsordningen för miljönämnden i Landskrona kommun saknas delegation för ärenden som gäller ansökan om utdömning av vite och något annat beslut rörande delegation till miljöchefen i frågan inte har gjorts gällande har miljöchefen inte haft behörighet att göra en sådan ansökan hos mark- och miljödomstolen. Mark- och miljödomstolens beslut att avvisa ansökan om utdömning av vite ska därför fastställas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2014-07-10

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark och Mikael Hagelroth samt hovrättsassessorn Helen Blomberg, referent, och tf. hovrättsassessorn Henrik Jonsson.

Föredragande har varit Åsa Talvik.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
3:3

SLUTLIGT BESLUT Mål nr M 2609-13
2014-01-29
meddelat i Växjö

SÖKANDE

Miljönämnden
Landskrona kommun
Stadshuset
261 80 Landskrona

MOTPART

Isakssons Hamnkrog HB, 969755-5770

SAKEN

Ansökan om utdömande av vite; nu fråga om avvisning.

BESLUT

Mark- och miljödomstolen avvisar ansökan om utdömande av vite.

Dok.Id 258580

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81	Kungsgatan 8	0470-560 100	0470-560 125	måndag – fredag
351 03 Växjö		E-post: MMD.vaxjo@dom.se		08:00-12:00 13:00-16:30

BAKGRUND

Miljönämnden i Landskrona stad (miljönämnden) beslutade genom delegationsbeslut den 6 september 2012 att förelägga Is Hamnkrog HB (bolaget) att bland annat hålla dörrar (med undantag för in- och utpassage) och fönster till restaurangen regelmässigt stängda (punkt 1). Miljönämnden beslutade vidare bland annat att förena föreläggandet med vite på 5 000 kr för vardera av åtgärderna 1, 4 och 5 samt att vitesbeloppet för åtgärderna 1 och 3 gäller för varje tillfälle som miljöförvaltningen konstaterar att föreläggandet inte efterlevs.

YRKANDEN M.M.

Miljönämnden har ansökt om att mark- och miljödomstolen ska döma ut vite om 5 000 kr för bolaget. Beslutet är fattat med stöd av miljönämndens delegationsordning punkten 3 c.

Miljönämnden har till stöd för ansökan anfört i huvudsak följande.

Miljönämnden har genom en inspektion den 20 juni 2013 konstaterat att verksamheten bryter mot punkt 1 i miljönämndens föreläggande från den 6 september 2012. Enligt föreläggandet ska dörrar och fönster hållas stängda och endast vara öppna för passage. Vid inspektionen konstaterades att dörren till köksavdelningen hölls öppen under hela inspektionen.

Miljönämnden har, efter föreläggande från mark- och miljödomstolen att inkomma med behörighetshandlingar som visar på behörigheten att ansöka om utdömande av vite, anfört följande.

Miljönämnden har genom beslut den 7 december 2006, § 93, delegerat till miljöchefen att meddela förelägganden vid vite upp till ett belopp av maximalt 50 000 kr. Miljöchefen har också genom beslutet getts rätten att uppdra åt miljöinspektör, kommunekolog eller annan personal att fatta beslut på nämndens vägnar. Genom beslut den 20 juni 2013 har det bestämts i vilken ordning som personal från miljöförvaltningen utgör ställföreträdande

miljöchef och därmed vid ordinarie miljöchefens frånvaro kan fatta beslut som är delegerat till miljöchefen.

Att meddela vitesföreläggande, som delegerats till miljöchefen, har en direkt rättslig verkan mot den som beslutet riktar sig emot. Ansökan om utdömmande av vite har i sig ingen rättsverkan mot verksamhetsutövaren utan rättsverkan uppkommer först vid ett eventuellt beslut av mark- och miljödomstolen att döma ut vite. Ansökan om utdömmande av vite får därmed enbart anses vara ett fullföljande av ett vitesföreläggande där delegationsrätt föreligger.

SKÄL FÖR BESLUTET

Av 6 kap. 33 § första stycket kommunallagen får en nämnd uppdra åt bl.a. en anställd hos kommunen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden, dock inte i de fall som avses i 34 §.

Enligt 6 kap. 34 § punkten 3 kommunallagen får beslutanderätten inte delegeras i ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Följande framgår av utredningen i målet.

Enligt kommunstyrelsens beslut den 14 mars 2013, Ks § 86, utsågs H Ä till tillförordnad förvaltningschef för miljöförvaltningen fr.o.m. den 1 april 2013 t.o.m. ny förvaltningschef rekryterats alternativt annat beslut fattats rörande tjänstens tillsättning, dock längst t.o.m. den 31 augusti 2013.

Det följer av delegationsordningen för miljönämnden den 7 december 2006, § 93, att miljönämnden uppdrar åt miljöchefen att på nämndens vägnar, när miljönämnden enligt tillämplig lagstiftning är behörig därtill, fatta beslut i nedan angivna grupper av ärenden med de undantag som följer av kommunallagen.

Enligt punkten 3 b i ovan nämnda delegationsordning får miljöchefen meddela förelägganden vid vite upp till ett maximalt belopp om femtio tusen 50 000 kronor och förbud som behövs i ett enskilt fall för att lagar, förordningar och föreskrifter, tillstånd, domar och andra beslut ska efterlevas. Vidare får miljöchefen enligt punkten 3 c meddela beslut på felandes bekostnad.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Utdömmande av vite utgör en offentlighetsrättslig sanktion. Eftersom vite är tvingande för den enskilde gör sig den legalitetsprincip som gäller på straffrättens område i lika hög grad gällande på detta område. Vid en restriktiv bedömning anser mark- och miljödomstolen att en ansökan om vite är ett sådant ärende som faller under 6 kap. 34 § punkten 3 kommunallagen och som inte får delegeras av nämnden. Miljönämndens ansökan ska därför avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV426)

Överklagande senast den 19 februari 2014.

Cecilia Giese Hagberg

Carl-Philip Jönsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Cecilia Giese Hagberg, ordförande, och tekniska rådet Carl-Philip Jönsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Karin Lundström.